

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2010: OECD Indicators

Summary in Danish

Education at a Glance 2010: OECD Indicators

Dansk resumé

- På tværs af OECD-landene forsøger regeringer at finde løsninger, der gør uddannelse mere effektiv samtidig med, at der søges efter yderligere ressourcer til at imødekomme den stigende efterspørgsel på uddannelse.
- 2010-udgaven af *Education at a Glance: OECD Indicators* giver landene mulighed for at se sig selv i lyset af andre landes præstationer. Den giver et bredt udvalg af sammenlignelige og up-to-date indikatorer på uddannelsessystemer og repræsenterer et konsensus af professionelle overvejelser om, hvordan man måler uddannelsernes tilstand internationalt.
- Indikatorerne viser, hvem der deltager i uddannelse, hvor meget der bliver brugt på uddannelse, og hvordan uddannelsessystemerne fungerer. De viser også et bredt udvalg af uddannelsesmæssige resultater, der for eksempel sammenligner elevernes resultater inden for centrale fagområder og betydningen af uddannelse for løn og voksnes muligheder for beskæftigelse.

Education at a Glance 2010: Investering i fremtiden

Uddannelse er igen kommet i fokus i forbindelse med regeringers forsøg på at få deres økonomi på plads i kølvandet på den globale økonomiske krise. På den ene side udgør uddannelse en stor del af de offentlige udgifter i de fleste lande. På den anden side er investering i uddannelse af afgørende betydning, hvis landene ønsker at udvikle deres vækstpotentiale på længere sigt og blive i stand til at reagere på de ændringer i teknologi og demografi, der påvirker arbejdsmarkedet.

Education at a Glance 2010 indeholder data og analyser til at belyse begge sider af denne ligning - investering og afkast. Generelt giver den data til en række spørgsmål, der omhandler uddannelsesområdet, herunder uddannelsesniveauer, adgang og læringsmiljø.

Uddannelse: Investering og afkast

OECD-lande investerer massivt i uddannelse. På trods af et relativt stabilt antal elever/studerende er udgifterne til uddannelsesinstitutionerne (uden for de videregående uddannelser) pr. studerende gennemsnitligt steget med 43% mellem 1995 og 2007. Efter at have holdt sig på et stabilt niveau de foregående fem år er udgifterne på de videregående uddannelsesinstitutioner pr. studerende steget med gennemsnitligt 14 procentpoint i OECD-landene fra 2000 til 2007. Dette afspejler delvis regeringernes bestræbelser på at håndtere udvidelsen af de videregående uddannelser gennem massive investeringer (**indikator B1**).

Udgifterne varierer betydeligt mellem lande i absolutte såvel som relative tal. Alt i alt bruger OECD-landene 6,2% af deres samlede Brutto National Produkt (BNP) på uddannelsesinstitutioner. Fra mere end 7% i Danmark, Israel, Island, USA og partnerlandet Rusland til 4,5% (eller mindre) i Italien og Slovakiet. (**indikator B2**).

Det er særligt interessant at se på, hvor stor en del af de offentlige udgifter der går til uddannelse i den nuværende økonomiske situation. Offentlig finansiering af uddannelse er også en social prioritet i OECD-lande med begrænset offentlig indsats på andre områder. OECD-landene benytter i gennemsnit 13,3% af de samlede offentlige udgifter til uddannelse. Fra mindre end 10% i Tjekkiet, Italien og Japan til næsten 22% i Mexico (**indikator B4**).

Offentlige midler investeret i uddannelse betaler sig på forskellige måder, herunder for eksempel gennem højere skatteindtægter. I OECD-landene bidrager en mand med en videregående uddannelse i løbet af sit arbejdsliv i gennemsnit med 119.000 USD mere i indkomstskat mm. end en person, der blot har en ungdomsuddannelse. Selv efter at have fratrukket de offentlige udgifter, der er forbundet med at finansiere uddannelsen, vil der i gennemsnit være 86.000 USD tilbage, hvilket er ca. det tredobbelte af, hvad det koster det offentlige pr. studerende på de videregående uddannelser. Men det er ikke det hele. Afkastet til samfundet er endnu større, idet flere fordele (se kapitel A nedenfor) ikke direkte afspejles i skatteindtægter (**indikator A8**).

Uddannelse spiller også en vigtig rolle ved at bidrage til, at arbejdstagerne bliver længere på arbejdsmarkedet – en fordel der bliver nødvendig, efterhånden som befolkningerne i OECD-landene bliver ældre. Desuden øger det beskæftigelsen. I gennemsnit har arbejdsløsheden i OECD-landene siden 1997 blandt personer med en videregående uddannelse ligget på 4% (eller herunder), mens den for personer, der ikke har opnået en ungdomsuddannelse, til tider har oversteget 10% (**indikator A6**).

Dermed er der overbevisende dokumentation for de økonomiske og sociale fordele ved uddannelse. Alligevel er det ikke nok bare at bruge flere penge på uddannelse. Det er bekymrende, at den betydelige stigning i udgifter pr. elev i mange lande over det sidste årti ikke har medført betydelige forbedringer, hvad angår resultater. Generalsekretæren for OECD Angel Gurría konstaterer i sin leder i *Education at a Glance 2010*, at publikationens konklusioner ”understreger omfanget af den indsats, der er nødvendig for, at uddannelse kan genopfinde sig selv på måder, som andre erhverv allerede har gjort for at skabe mere værdi for pengene.”

Andre indikatorer i *Education at a Glance 2010*:

Kapitel A: Uddannelsesinstitutionernes resultater og effekten af indlæring

Uddannelsesniveaulet er steget markant de seneste 30 år - en kendsgerning der afspejler sig på forskellige niveauer blandt yngre og ældre. I gennemsnit er andelen af de 25 til 34-årige, der har en ungdomsuddannelse, 22 procentpoint højere end i aldersgruppen 55-64-årige (**indikator A1**).

Førstegangs-ungdomsuddannelsesgraduation blandt unge (17-20-årige) overstiger 70% i mere end to tredjedele af OECD-landene og overstiger 90% i 9 OECD-lande. I en række lande, herunder Danmark, Finland, Island og Norge, udgør de studerende, der er over 25 år, mere end 10 procentpoint heraf (**indikator A2**).

I de 26 OECD-lande (hvor der findes sammenlignelige data) skønnes det, at gennemsnitligt 38% af de unge i dag vil opnå en videregående uddannelse. Andelen af studerende uden for den typiske alder er høj i Finland, Island, Israel, New Zealand og Sverige, hvor de studerende, der er ældre end 30 år, tegner sig for en fjerdedel eller mere (**indikator A3**).

I flere lande begynder et betydeligt antal studerende på en mellemlang eller lang videregående uddannelse uden at fuldføre. I de 18 OECD-lande (for hvilke der foreligger data) formår omkring 31% af de studerende på videregående uddannelser ikke at fuldføre en mellemlang eller lang videregående uddannelse (**indikator A4**).

Læring ophører selvfølgelig ikke, og mange voksne fortsætter med at studere gennem hele deres arbejdsliv. På tværs af OECD deltager mere end 40% af de voksne i formel eller uformel uddannelse på et givet år, men omfanget varierer betydeligt. I New Zealand og Sverige er der tale om mere end 60 %, mens der i Ungarn og Grækenland er tale om under 15% (**indikator A5**).

En række andre økonomiske gevinster af uddannelse, foruden dem der er beskrevet oven for, bliver også analyseret i *Education at a Glance 2010*, herunder indkomstforskelle mellem personer med forskellige uddannelsesniveauer. Sådanne indkomstforskelle er i nogle tilfælde betydelige. I mere end to tredjedele af de lande, hvor data er tilgængeligt, nyder personer med videregående uddannelser en forhøjet indkomst på mere end 50% (**indikator A7**). Højere uddannelse er også forbundet med andre fordele, herunder bedre sundhed (**indikator A9**). Omkostningerne for arbejdsgiverne ved at ansætte arbejdstagere med forskellige uddannelsesniveauer bliver også undersøgt i *Education at a Glance 2010*. I OECD-området er gennemsnittet for den årlige lønudgift til ansatte, der ikke har opnået en ungdomsuddannelse, 40.000 USD for mænd og 29.000 USD for kvinder. For arbejdstagere med videregående uddannelser stiger beløbet til 74.000 USD for mænd og 53.000 USD for kvinder (**indikator A10**).

Kapitel B: De finansielle og menneskelige ressourcer, der investeres i uddannelse.

Som beskrevet ovenfor, investerer OECD-landene generelt store summer i uddannelse. Størstedelen af investeringen kommer fra det offentlige. I gennemsnit betaler det offentlige over 90% af udgifterne til grundskole- og ungdomsuddannelsesniveaulet samt post-ungdomsuddannelsesniveaulet (ISCED 1 til 4).

Andelen af privat finansiering er mere omfattende på de videregående uddannelser. Hvad angår Danmark, Finland og Norge udgør de private udgifter mindre end 5% af de samlede udgifter, mens der i Chile og Korea er tale om over 75% (**indikator B3**).

Studieafgifter er også et område, der behandles i *Education at a Glance*. I 8 OECD-lande opkræver offentlige institutioner slet ingen studieafgift. Men i en tredjedel af de OECD-lande (for hvilke der findes tilgængelige data) opkræver offentlige institutioner årlige studieafgifter på mere end 1.500 USD pr. studerende (**indikator B5**).

Hvad går uddannelsesudgifterne til? I OECD-landene går 92% af de samlede udgifter til folkeskole-, ungdomsuddannelsesniveaue (ISCED 1 til 4). Med undtagelse af 4 lande går mere end 70% heraf til personalelønninger (**indikator B6**). Lønudgiften pr. elev varierer betydeligt mellem OECD-landene. For eksempel er lønudgiften mere end ti gange større i Luxembourg, Spanien og Schweiz end i Chile (**indikator B7**).

Kapitel C: Adgang til uddannelse, deltagelse og fremskridt

I de fleste OECD-lande har næsten alle (i løbet af de sidste 10 år) haft adgang til mindst 12 års formel uddannelse. I omkring en tredjedel af OECD-landene (med tilgængelige data) kunne de seneste års indskrivningsrate for de 15-19-årige og for de 20 til 29-årige tyde på, at et mætningspunkt er nået (**indikator C1**).

Studentermobiliteten – dvs. andelen af de studerende på videregående uddannelser, der rejser til et andet land for at studere - fortsætter med at stige. I 2008 blev over 3.3 millioner studerende på videregående uddannelser indskrevet uden for deres hjemland. Dette er en stigning på 10,7% i forhold til det foregående år (**indikator C2**).

Overgangen fra uddannelse til arbejdsmarkedet er ikke altid nem for de unge. I flere lande er teenagere på 15 til 19 år ofte hverken i uddannelse, på arbejdsmarkedet eller registreret arbejdsløse. Denne andel varierer meget fra land til land. I Tyrkiet er 32,6% af de 15 til 19-årige ikke i uddannelse, på arbejdsmarkedet eller registreret arbejdsløse, mens der i Nederlandene kun er tale om 2,1% (**indikator C3**).

Kapitel D: Læringsmiljø og skolernes organisation

I OECD-landene udgør undervisning i læsning, skrivning, matematik og naturvidenskab i gennemsnit 48% af den obligatoriske undervisningstid for de 9 til 11-årige og 40% for de 12 til 14-årige. For de 9 til 11-årige varierer andelen af den obligatoriske undervisningstid til læsning og skrivning fra 16% (Island) til over 30% (Frankrig, Mexico og Nederlandene) (**indikator D1**). På grundskolens 1. til 6. klassetrin er der i gennemsnit omkring 22 elever i hver klasse. Antallet varierer fra 30 elever (eller mere) i Chile og Korea til næsten det halve i Luxembourg og partnerlandet Rusland (**indikator D2**).

Lærerlønninger steg mellem 1996 og 2008 i stort set alle OECD-lande, men lærere er generelt stadig lavere lønnet end andre lønmodtagere med samme uddannelsesniveau. Lønnen for lærere med 15 års erfaring, der underviser 7-10. klasse, spænder fra mindre end 16.000 USD om året i Ungarn og partnerlandet Estland til mere end 98.000 USD i Luxembourg (**indikator D3**). Antallet af undervisningstimer i den offentlige folkeskoles 7. til 10. klassetrin er i gennemsnit 703 timer om året, men varierer fra mindre end 520 timer i Grækenland og Polen til over 1000 i Mexico og USA (**indikator D4**).

Education at a Glance undersøger i år to nye spørgsmål: 1. i hvilket omfang forældre kan vælge deres børns skole, og 2. hvilken rolle forældre har i forbindelse med tilsyn af skoler. Ud over de offentlige skoler, har lande typisk en række forskellige uddannelsesinstitutioner. For eksempel tillader fire ud af fem OECD-lande, at statsafhængige privatskoler og uafhængige privatskoler tilbyder obligatorisk undervisning. Kun i syv

lande har de statsafhængige privatskoler dog over 10% af det samlede antal elever (**indikator D5**). De fleste OECD-lande rapporterer, at forældrene har en række muligheder for at deltage i tilsynet med de offentlige skoler eller deltage i foreninger, der rådgiver offentlige skoler. De fleste rapporterer også, at forordninger skaber en formel proces, gennem hvilken forældre kan indgive klager (**indikator D6**).

© OECD 2010

Dette sammendrag er ikke en officiel OECD oversættelse.

Reproduktion af dette sammendrag er kun tilladt på betingelse af, at OECD copyright og titel på den originale publikation nævnes.

Sammendrag på flere sprog er oversatte uddrag af OECD publikationer, der oprindeligt blev publiceret på engelsk og fransk.

De er gratis tilgængelige på OECD Online Bookshop www.oecd.org/bookshop/

For yderligere oplysninger kan man kontakte afdelingen OECD Rettigheder og Oversættelser, Direktoratet for Offentlige Anliggender og Kommunikation på: rights@oecd.org eller pr. fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Besøg vores website www.oecd.org/rights/

